

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dógenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Az ország java.

Debrecen, november 9.

Nem látok a jövőbe. Nem tudom, hogy a minisztertanácsok megállapodása után mit hoznak kibontakozásul a legközelebbi napok. De azt tudom, hogy amit az ország vezetői az ország érdekében elfogadhatónak és szükségesnek találnak, a mire nézve a vezető államférfiak megleglik a közös együttműködés bázisát: abban megfognak nyugodni mindazok, akik félnek a mindent kockáztató heroizmus egyoldalúságától és borzadnak a mindent-akaró elszántság kártékony felsüléseitől. Akik nem a bátor szavak páthosságában és a tüzes szónoklat lobogó lángjában, hanem az erőgyűjtésben, a komoly munkában, a vezérek higgadt bölcsességébe, okos taktikájába és kipróbált jellemébe vetett bizalomban keresik a reális boldogulás zálogát.

Kell, hogy nemsokára kiderüljön: kik után megy a nemzet? És ennek a kapesán hamarosan meg fogunk győződni arról, hogy a nemzet azokkal tart-e, akik biztosítják a jelent és nem veszélyezte-

tik a jövőt; akik nem mondanak le az országnak semmiféle jogáról, de a jogok érvényesítésében szem előtt tartják azt a sorrendet, amit a dolgok megérlelésére szükséges idő jelöl ki, még pedig az ország nevezetes érdekeinek minden sérelme nélkül.

Óvatossá nemcsak a felelősség tesz, hanem a hazaszeretet is. A hazaszeretnek az a fajtája, amiben Deák, Széchenyi és maga Kossuth Lajos, az elragadó agitációnak mestere, annyiszor adtak tündöklő példát a mértéktelen közepszerűségnek. És minden vakmerőségnél nagyobb az a bátorság, mely megveti a népszerűséget a haza hasznáért; lemond a tapsokról, hogy az országnak igazi sikert szerezzen; nem megy a briliáns rohanókkal bizonytalan dicsőségek felé; lassu, de szilárd lépéssel halad a türelem kitartásával, hogy elérje, ami teljes bizonyossággal elérhető.

Az óvatosságnak, a hazaszeretnek, a férfias bátorságnak ezt a tiszteletreméltó nemét azzal fogja honorálni a közvélemény, hogy a mai válságos idők minden állomásán vele tart és a vezérekhez méltó

belátás okos energiájával rendületlenül utána nyomul.

A parlament többsége és a nemzet roppant többsége csakis azokat követheti, akik hivatottak arra, hogy vezessenek, akik a természetes fejlődés útján maguk megszédülése és mások megszédítése nélkül haladnak; akikben megvan az erő, a képesség és az ahhoz való tudás, hogy ezt a haladni vágyó országot újabb rázkódások veszedelme nélkül vezessék ki komoly bonyodalmakból; hogy ezt a jobb sorsra érdemesebb országot a modern munka virágzó színhelyévé és a magyarság erős, egységes államává szilárdítsák.

Szavakkal és elnevezésekkel nem törődöm. Nem tudom: koalíciónak, vagy kooperációnak fogják-e nevezni az alkotásra vágyó pártok újabb szövetkezését? De ha ez a nemzet élni akar, egynek feltétlenül be kell következni: a hazafiság nagy fuziójának, ahol az összes pártterdek a haza egyetemes érdekévé olvadnak össze.

Nem beszélek se koalícióról, se kooperációról, hanem arról beszélek, hogy a nemzeti egység látványa mindenütt fölemelő és imponáló; a

FEKETE URI FEHÉRNEMŪI A LEGTARTÓSABBAK.

A vadrucák.

Irta: Móricz Pál.

Mintha jó szóért adta volna, a Törő mester csizmáit úgy kapkodták a löki vásáron. Többi csizmadiamester uraimék megdélután is a szerencsét lesték. Bezzeg Törő Dániel utolsó pár csizmáját is eladta déliharangszóra. Tardosi révész, Vókáli Deme- ter vásárolta meg ezt a pár csizmat. Nem is igen alkudozott a révész, Törő Dánielnek olyan kedve kerekedett, hogy a „Laci-konyhára” hívta Sarlai, másként Csizmaszár Sándor komáját, a vén hajdu fuharost.

Csásó cigányok ott cifrázták a nótát. Utasembernek bőrs cigánypecsénye, foszlós lágycipő sem megvetendő eledelek... Az is felemlíthető, hogy a ladányi bíró ur is mindéig Törő Dánieltől vásárolt csizmat, Bé- nyei Péter volt ez a bíró. Ladány község meg ott fekszik valahol a Tisza folyó nád- bokrátság, gyékényzöld palástu kiöntései kö- zött. Örvendezett a két ember, midőn a „Laci-konyhában” találkoztak. Bényei Pé- ter bíró iziben megcsavarta csikóbőrös kula- csa nyakát. Elsőbb öblöset szippantott, majd — miután borjuszáju ingujjával illő módon megtörülte a csutora léleklyukat! — Törő Dánielnek nyújtotta a kulacsot.

— Igyék mester uram! Tokajban szürték.
— Megkövetem a bíró urat! Nem va- gyok én erre érdemes.
— Ilyent már ne mondjon a mester

ur! Hiszen a kereszturi vásárban sem talál- tam a Törő uram csizmáinál alkalmasab- bakat.

— Hm! — Törő Dániel a torkát re- szelte.

— Node, nem is pártolok el Törő uram- tól. Nem biz' én, holtomiglan.

Erre meg már Törő Dániel kínálta fel hadházi ürmössel tele kulacsát.

— Tán csak az én italomat sem utálja a bíró ur?

— Ugye bizony, hogy megy-bor ez is, mestergazda?

— Megy ám, ha visszük... Széles mosolyra derült a bíró piros arca.

— Meg ne sértődjék bátor beszédemen a mester ur! Am úgy hallottam a hajdu atyafiaktól, Törő Dániel uram nagy barátja a vizimadaraknak?

— Ha hallotta, jól hallotta bíró uram. A szoboszlói Kösüly-folyó mentén születtem én. Onnét származtam el a nánási kövér földre... Nád között, a rétségen játszogat- tam én... Jelenleg is ott tartogatok két darut.

Bényei Péter bíró mosolyogva folytatta beszédét.

— Gémeik, gólyák, ami vadviz-járta ha- tárunkon sem idegenek... Azért a sok ta- karos csizmáiért, no meg a hozzám való igaz barátságáért egyszer olyan ajándékot

vízsek kigyelmednek, holtáiglan megem- legeti.

Magyar embernek nem tulajdonsága a kíváncsiság. Azert Törő Dániel sem firtatta ez ajándéknak a mivoltát... Az őszinte ba- rátkozás után kemény kézfogással bucsuztak egymástól. Bényei bíró elment Ladányba. Törő Dániel Csizmaszár Sándorral Nánás felé. Boros fővel indultak utnak. Igazat meg- vallva: Törő Dániel el is felejtette a ladányi bíró ígérteit... Annál inkább felvidult a lelke, midőn esztendő multával kocsit zordult a kövzéken. Sallangos hámu paripák huztak ezt a kocsit. Éppen Törő Dániel rácsos ka- puja előtt állott meg a kocsit. Bényei Péter bíró ült a kocsit hátulsó ülésén. Bőrös volt az ülés. Bényei Péter bíró selyemvirágos fekete szür ékeskedett.

— Adj' Isten jónapot, Törő Dániel uramnak.

— Isten hozta szegény házamhoz Bényei Péter bíró urat.

— Mester uram! Mifelénk úgy tartják, jobb későn, mint soha! Tehátlan én is be- váltottam az ígérteit.

A kocsit vesszőfonat kosarat emelt le a kasfából.

— Sáp, hápp! — vadhangok hallatszot- tak a kosárból. Bényei Péter bíró a Holt- Tisza szigetén pelyhes vadrucafiókat fog- dostatott össze, ezekkel kedveskedett Törő Dánielnek... Örvendeztek is Törő mesterék. Abban az időben ajándékmarhának nagyobb

nemzeti egység mindig és mindenütt erőt jelent. Arról beszélek, hogy a pártoskodás nálunk nagyobb fényűzés, mint bárhol a világon, mert a mi helyzetünk Ausztria miatt szörnyen kivételes.

És még egyről beszélek. Ha volt idő, amikor a magyar pártok tömör paizszá fortak össze, hogy Bécs mérgezett nyilai ellen a megtámadott alkotmányt fedezzék: most már nem fenyeget Ausztria részéről semmiféle veszedelem és most már itt az ideje, hogy a mi védő paizsunkat részekre kalapáljuk? A részekre tördelt paizsdarabok talán jobban megvédik a nemzetet, mint az egész pajzs maga?

Ezzel fejezem be: amíg az ostrom tart és a védelemre szükség van, nem mehetnek el a helyükről azok, akik alkotmányunk, szupremáciánk, fenmaradásunk védelmére állottak a bástyára. Kell, hogy a magyar pártok egymásnak hü fegyvertársai legyenek. Kell, hogy különböző fegyverekkel ne egymást szabadlják, hanem az országot védjék. Kell, hogy egymással szemben a legnagyobb áldozatkészséget fejtsek ki.

Mert nem a pártok érdeke, hanem az ország érdeke az első. Az az első, hogy minden akarat, minden tudás, minden tehetség, minden becsvágy ne önmagát, hanem az országot szolgálja!

Politikai hireink

Wekerle Bécsben.

Döntés ma sem történt.

Bécs, november 9.

Wekerle s mai napot is Bécsben tölti. Kibontakozási formulákat keres. Politikai körökben azonban ettől a bécsi uttól sem várnak semmi eredményt. Általános ugyanis az a vélemény, hogy a döntő fordulatok nem

Bécsben, hanem Budapesten a függetlenségi párt csütörtöki értekezletén vagy pedig a képviselőház pénteki ülésén fognak megtörténni.

Wekerle ma délelőtt Bécsben hosszabban tanácskozott Bienerth osztrák miniszterelnökkel és Aerenthal külügyminiszterrel.

A konferencián Wekerle ismeretes programjait vették tárgyalás alá. Szóba került a készfizetésről szóló előterjesztés és a katonai koncessziós kérdése.

A király Wekerlét fél két órakor kihallgatáson fogadta. — A kihallgatáson Wekerle előterjesztést tett a minisztertanácsok tárgyalásairól.

A kihallgatás fél három óráig tartott. A király döntését nem közölte Wekerlével, de megígérte, hogy legközelebb döntené fog, előbb azonban Andrásyt és Kossuthot óhajtja meghallgatni.

Kossuth és Andrásy kihallgatásának napja még nincs elhatározva, de úgy hirlík politikai körökben, hogy a jövő hét elején meg fog történni.

Debrecen vásárcsarnoka.

Tízezer koronába kerülnek a tervek.

Debrecen, november 9.

Régen huzódó kérdésben határozott ma a város jog- és pénzügyi bizottsága. A debreceni vásárcsarnok létesülése felé tett egy lépést akkor, amikor elhatározta a tervek elkészíttetését és a kérdésnek a tanács által való részletes kidolgoztatását.

Tíz-tizenöt év óta van szőnyegen a kérdés s ezidő alatt annyira megért, hogy a bizottság nagy többsége kimondta a vásárcsarnok felépítését. Hiába volt ellene a főmérnök a rögtöni létesítésnek, hiába érvelt a halasztás mellett, a lelkes

bizottsági tagok belátták azokat a lényeges körülményeket, amelyek követelik a csarnok mielőbbi felépítését s meghozták fontos javaslatukat, amely nemsokára a közgyűlés elé kerül.

Az ülésen jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt dr. Vargha Elemér tanácsnok, dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvévő, Zádor Lajos, Kernhoffer József, Szilágyi Imre, ifj. Schwarcz Vilmos, tasnádi Kardos László, Csanak József, dr. Kenézy Gyula, dr. Freund Jenő, dr. Bacsó Dezső, Poroszlay László, Komáromy Antal bizottsági tagok és dr. Tóth Emil jegyző.

Az ülés megnyitása után Aczél Géza főmérnök a központi vásárcsarnok létesítésére vonatkozó javaslatát terjesztette elő. A vásárcsarnok helyül a mostani mezőrendőrkapitányság és a város istállója helyét, továbbá a Hatvan és a Miklós utcán különböző telkeket hoz javaslatba. A tervek elkészítésével Petz Sámuel műegyetemi tanárt, mint alkalmas szakembert kéri meghívni a főmérnök. A javaslat előterjesztése folyamán kijelentette Aczél Géza, hogy e tárgyban tanácskozott Petz tanárral, aki a vásárcsarnok céljaira alkalmasnak találja a Csapó-utcai telkeket. A terveket Petz Sámuel tízezer koronáért hajlandó volna elkészíteni. A Bádógos-utcai javaslatba hozott telken a vásárcsarnok 3 millió 600 ezer koronába, a város istállójának telkén egy millió 400 ezer koronába kerülne.

Kardos László szerint a vásárcsarnok mellett feon kell tartani a szabad piacokat, mert félt, hogy a vásárcsarnok felépítése nem fogja maga után vonni az élelmiszerek olcsóságát s a vidéki termelőket elriasztja Debrecentől.

Aczél Géza egyetért Kardos Lászlóval némi tekintetben. A vásárcsarnok létesítése ezidő szerint nem actualis s annak felépítése előtt rendszeres piaci kereskedelmet kell teremteni. A közönség ezzel nincs tisztában és követeli a vásárcsarnokot. Ennek a kérdését pedig bővebben elő kell készíteni, mert még azzal sincs tisztában a város, hogy milyen árúból mennyit fognak elhelyezni. Javasolja ennek alapján a főmérnök, hogy a terveket készíttessék el, azokból be fogja látni a közönség, hogy oly nagy összegbe kerül a csarnok, amelynek amortizációját a jövedelem nem fogja fedezni.

Freund Jenő dr. szomoruan konstatálja, hogy dacára annak, hogy a vásárcsarnok terve 15—20 éve van szőnyegen, a vezetőség még mindig nem készíttetett gazdasági sta-

volt az áránál a beese. Ültek is nagy áldomást az öröme. Törő Dániel mindenhol dicsekvett a vadréceivel.

— Ragyogó bársony a tolluk. Gyöngyházfényes a szárnyok, — ekként dicsekedett Törő Dániel... Nőtön-nőttek a vadrucák, még lábasa sem került a pecsenyéjük, Törő Dániel mindenhol szájhármonikázott a komáknak: — Koma, ha a must kiforr, csapunk dáridót. Az anyjokom vadlérére főzi meg, süti meg a kacákat...

Közben mult a nyár Szuszókban, hombárban pihent a garmadára hordott buza. Hordót töltött a szüret. Bevágott a kukoricatermés is. A padláslyukból koszoruba kötött piros tengeri esővek mosolyogtak a járókélőre. Felhízott a Hajduság. Vidámak, jókedvűek voltak a hajduk.

— Csálé Csengő... Miközben erős karal fordította ekéjét, nótát dudolt a szegény béréslegény:

Szánt az ökor, esürög esattog a járom.
Jaj, Istenem, merre van az én párom?
Az erdőben minden fának van ága,
Jaj, Istenem! Magam vagyok csak árva...

Bár lomhán léptettek az ökrök, mégis szaporodtak a barázdák. Kidugta fejcsékéjét a gyöngén zöld őszi vetés is. Kint a pusztán sárga nyárlevelet sodort a szél. Hűvös éjszakák következtek. Dániel mester elégülten hunyorgott a rucákra.

— Anyjokom! Maholnap megtartjuk

a vacsorát. Hehe! A jeles vadréce-ruca vacsorát.

Valóban elkövetkezett az idő is. Törő Dániel utcasorjára járta a komákat:

— Vasárnap este ne sajnáljanak elfáradni szegény házamhoz. Vadréce-ruca vacsora leszén.

Másként történt. Törő Dánielék szombat viradtával hiában keresték a házinevelésű vadrucákat... A poéséta szélen látszott még tapséros lábok nyoma. Pihét is hullajtottak eleget. Csupán a rucák nem voltak sehol. Törő Dániel a cigányokra gyanakodott:

— Bizonyosan Dudriék emelték el a vadrucákat. A cigányneumzet ilyen csemegés-fajta.

Törőné asszony fejében megvillant valami.

— Apjukom?

— No, mit akarsz?

— Már csak megvallom! Éjfél tájt különös zajgást hallottam. Mintha a rucák zsázsongtak volna... Szólni is akartam apjukomnak, — de elnyomta szememet az álom.

Ámde hiába kutakodtak, nem kerültek elő a vadrucák, ellenben Törő Dánielt holtáig kunérozták a komák:

— Koma! Dani koma! Hizza-e már a vadrucák?

— A paszulyesürköztét neki! Ne bo-

moljanak már kendtek, — dohogott Törő mester.

— Haha! — nevték a komák, holott pedig ökelmek se tudtak többet a Törő Dániel vadrucáiról; mert azon őszi éjszakán vastagon bodorodtak a felhők, midőn a rucafalkának nyoma veszett... Már fagytól pilledzettek a vizek. Kezdődött a vízmadarak vándorlása. Vadlud, réce, vöcsök, szárcsa vándorutra indultak az északi moecarakból. Az éjszakában vándorló madarak bugva hasították a levegőt. A fekete felhők rengetegből nagynehezen kiszabadult egy fáradt holdsugár. Eppen a Törő Dániel eperfájának hegyén pihent meg Mélabusan kongott a toronyóra. Madárcsapat után madárcsapat nyomult a végtelenségben. Egyszer csak felneszelt a holdsugár. Kerekre meresztette pisla szemét... Már ugyancsak nyugtalankodtak a Törő Dániel kacái. Szárnyuk alól kihúzták bársonyos szép fejüket. Belenéztek az éjszakába. Hallgatták az éjszakai hangokat. Elsőbb a kunkorgóstollu gácsér szólalt meg. Bugott a hangja:

— Gváp...

Káprázatos hirtelenséggel fekete madárcsapat iramlott keresztül a Törő Dániel kertje felett. Szinte sodorták az eperfa hegyét, ijedtében lekushadt a holdsugár.

— Gvoál! — bizonyosan ezek a fekete madarak is szóltak valamit a Törő Dániel rucáinak. Imhol, szétesapta szárnyát a gácsér, utána a többi is. Törő mester erős bizodalomban szárnyokat sem metszette a ru-

tisztikát. Debrecen piaci kereskedelmét egyedül a vásárcsarnok útján lehet megteremteni. Közegészségügyi szempontból is okvetlenül szükséges a csarnokot felépíteni. A debreceni piac végtelenül szánalmas helyzetben van. A vidékről bejövő termelőkől a kofák hamarosan szétkapkodják az árukat s azok másodkézből jutnak a vevőhöz, amely körülmény lényegesen hozzájárul a piaci drágasághoz. Ebből a szempontból is okvetlenül szükséges. Elfogadja, hogy a terveket elkészítessék.

Zádor Lajos szükségesnek tartja a vásárcsarnokot, csak ezáltal lehet megszüntetni a nagy piaci drágaságot. Hozzá kell szoktatni a központi vásárcsarnokot, mert a piaci kereskedelem csak így teremthető meg.

Kardos László ismételt felszólalásában kijelenti, hogy nem ellenzi a vásárcsarnok létesítését, azonban szükségesnek tartja a piac kérdését mielőbbi rendezését. Aczél Géza megmarad javaslatával, vele szemben dr. Freund Jenő ellenindítványt tesz, amely szerint mondja ki a bizottság a vásárcsarnok azonnali létesítésének szükségességét, az erre vonatkozó tervek elkészítését s a városi tanács megkeresését a kérdés bővebb előkészítése végett.

Az indítványt Aczél Géza kivételével egyhangulag elfogadta a bizottság s kimondta azt, hogy a vásárcsarnok terveinek elkészítésére szükséges tízezer koronát megszavazza, a vásárcsarnok építését szükségesnek tartja és megbizta a városi tanácsot, hogy a Dégenfeld-térre néző és a Csapó-utca néző mezőrendőrségi épületek telkére készíttesse el a terveket.

Ezzel a debreceni vásárcsarnok ügye eldőlt, annak létesítésére megtették az első lépést.

A városházáról.

A város szépítése.

A polgármester javaslata.

Debrecen, november 9.

Kovács József polgármester üdvös javaslatot terjesztett tegnap a jog- és pénzügyi bizottság elé. A javaslat a város szépítése szempontjából fontos, mert azzal foglalkozik, hogyan lehetne a Piac-utcán levő, a város tulajdonát képező Tábornok, illetve Dobozy és Szikszay-féle házastelkeket értékesíteni oly módon, hogy a mostani régi házak helyén,

cáknak és felzudult a falka. Előbb ugyan esetlenül verdesték szárnyokat. Zavarodottan csapongtak. — Majd éles kurjantott a gácsér:

— Kvápp: Gvál! — megismerte szárnyaerejét. Néhány csapással a levegőbe lódította magát. Példáját követték a tojók is. Egyik fűgében, másik esetlenebbül. Gvá...

A pihenő holdsugár elmélázott az ósvadhangokon. Felsőhajtott a sápadt legény:

— Szabadság! Szabad puszták világa! Ti vagytok az én gyönyörűségeim is.

— Kvápp! Gvoá...

Megrázkódott a holdsugár. A gyönyörűségtől rázkódott meg. Midőn a Nagyfekete-halom felől megcsapta a szabad puszták nyers levegője... Az eperfa hegyéből felugrott a holdsugár. Hegedűjét hóna alá szorította a sápadt legény. Vándorbottal kezében nekiilodult a nagy éjszakának. Foszlányos csurakjárt libegtette a szél. A fellegek közötti országuton ezüstös por felhőzött a holdsugár lábnyomán. Az álombamerült hajduháza keskeny üvegablakába is szóródott ebből a porból. Virág Kola gazdáknál ki volt törve az egyik ablakkarika, néhány ezüstös porszemecske a feketeszemöldökű hajduleány fehér orcájára pattant. Szüziés álmában elmosolyodott a leány. Piros buzáis almák illatoztak a mestergerepdához dugva.

amelyek a Debreceni Első Takarékpénztár felépülő palotája mellett viskókká görnyednek össze, szebb épületeket emelni.

A város polgármesterének javaslatát nagy örömmel fogadta a bizottság minden tagja s örömmel fogja tudomásul venni a város minden lakója, mert pusztulni kell a legszebb utcáról rövidesen azoknak az ósdi szem- és aethetikai izlést rontó régi épületeknek, amely örökösen csak a multat, a letűnt időket juttatják eszünkbe akkor, amikor itt van a küzdelmes jelen s amikor előre kell tekintenünk a jövő, a haladás felé. Nem fogják sérteni rövid időn belül a szemet a Stencinger-féle házak, amelyek csak a multban voltak jók, hasznosak, de most már csak elcsúfítói a szépen fejlődő utcáknak, azok kivül hogy talán az összeomlással is fenyegetnek minden pillanatban. El velők...

A polgármester javaslatát dr. Vargha Elemér tanácsnok olvasta fel. A javaslat szerint a Tabornok- és Szikszay-féle házak értékesítése nemcsak a város fejlesztése szempontjából szükséges, hanem azért is, hogy a „Debreceni Első Takarékpénztár“ legközelebb felépülő monumentális palotája mellett nagyon szegényes külsővel fognak birni a szomszédos házak. A házastelkek hasznosítását a polgármester vagy eladás, vagy bérpalota építés útján óhajtja megoldani. Legcélszerűbb volna, ha vállalkozókat hívnának fel ajánlatok és tervek beadására.

Szilágyi Imre a polgármester javaslatát örömmel fogadja, de az elidegenítésbe semmi szín alatt nem megy bele. Zádor Lajos szerint is nagyon kívánatos a nevezett telkek felépítése. Dr. Magoss György szerint nem kell kimondani, hogy a telkeket elidegeníteni nem szabad, mert esetleg ezen telkek árából rendezni lehet a város más részeit. Dr. Bacsó Dezső: nem szükséges épen bérházat építeni, esetleg jók lesznek a telkek a városi takarékpénztár vagy esetleg az új pénzügyigazgatási palota céljaira.

Kardos László fölveti azt az eszmét, nem lenne-e jó utcát nyitni a kérdéses telkeken a Batthyány-utca. Aczél Géza szerint erről szó sem lehet, mert nincs pénze a városnak utcaépítésre.

Freund Jenő dr. javaslatot terjeszt elő. Mondja ki a bizottság, hogy a polgármester javaslatát örömmel fogadja s felhívja a tanácsot, hogy tegyen konkrét javaslatot a hasznosításra vonatkozólag.

A bizottság egyhangulag elfogadja dr. Freund Jenő indítványát.

Az „Arany-Bika“ sorsa. Két esztendő múlva lejár az „Arany-Bika“ szálloda mostani bérlőjével Németh Andrással a város szerződése. A tanácsot a közgyűlés megbizta, hogy a Bika szálloda hasznosításáról tegyen jelentést. Aczél Géza főmérnök ma terjesztette be a jog- és pénzügyi bizottsághoz a tanács javaslatát, amely szerint a Bika mostani telkét kibővítenék a szomszédos Fehér és Vecsey-féle telkekkel s az így kibővült területen egy nagyméretű modern szállodát, vendéglőt és városi fürdőt építenének. — A jog- és pénzügyi bizottság nem foglalkozott részletesen a Bika sorsával, hanem Zádor Lajos indítványára kimondta visszaadja a kérdést a tanácsnak bővebb előkészítés végett.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Felakasztotta magát. A tiszacsegei elöljáróság rövid táviratban értesítette a debreceni ügyészséget Mészáros József tiszacsegei lakos haláláról. Mészáros József ma lakásán öngyilkossági szándékból felakasztotta magát, mire tettét észrevették már halott volt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Halálos verekedés. Még október hó 23-án történt Téglás községben, hogy Deák

Dánielt saját lakásán Tóth Sándor és Ferge Mihály megverték. Deák Dániel a verekedés közben koponyarepedést szenvedett és azóta ágyban fekvő beteg. Az állapota ma rosszabbra fordult, amelyről értesítették a debreceni ügyészséget. Az ügyészség elrendelte a tettesek kihallgatását.

— A téglási gyilkosság. Hirt adtunk arról a véres gyilkosságról, amely tegnap Tégláson történt. Hevesi István holttestét felboncolták és megállapították, hogy két lövés és több késszurás okozta halálát. Az egyik késszurás a szívet vágta ketté. Poór Gábort, aki a gyilkosságot elkövette, ma átkísérték az ügyészség fogházába, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

Irodalom, művészet.

Koldus-imádság.

Irta: Nagy Ferenc.

Károgó varjak csapata szálldos Cifra paloták tetői felett.
Elnézem őket s szívem bevonja Sötét fátylával az emlékezet.
Tépett madár én merre is szálljak?
Lágy, puha fészkem mért is nincs nekem.
Felsir a szívem s imára lendül
Elfáradt, gyenge, reszkető kezem.

Koldus imámat halld meg Istenem
A legtisztábbat itt az ég alatt.
Hajólj le hozzám s puha kezddel
Simogasd meg könnyes arcomat.
Add meg nekem, mit most esdve kérek
Koldus imám, ha égbe fel mehet...
Küldd el hozzám, kire oly rég várok
Gyönyörűsége, szép szerelmemet.

E szomorú, hűvös őszi reggel
Érzem, hogy mily nagy az én bánatom.
Most érzem, hogy nincs már mire várnom,
Mikor sirva, buzgón imádkozom.
Most látom, hogy milyen bus az éltém,
Sivár, kietlen, mint őszi határ.
Nem jó most a multa emlékezni
Mert itt az enyészet hűs szele jár.

Csokonai születésnapja. Közeledik november 17-ike, Csokonai Vitéz Mihály születése napja és a Csokonai kör mint mindig, az idén is nagyban készül az évforduló kegyeletos megünneplésére. — Ünnepi felolvasó ülést tart e napon a kör, amelyre legjobb erőt vonultatja fel. Az elnöki megnyitó beszédet, amely egyuttal a kör munkaprogramját szokta magában foglalni, ez alkalommal dr. Tüdös János alelnök fogja mondani, míg a másik alelnök Komlóssy Arthur a Csokonai kultuszról tart felolvasást. Kötteményekkel János Zoltán és Szávay Gyula fogják a közönséget gyönyörködtetni, Kardos Albert pedig Csokonairól szóló irodalomtörténelmi tanulmányt mutat be. A hagyományos zene- és ének számok sem fognak hiányozni, úgy, hogy ez az évad-megnyitó felolvasó ülés bizonyára méltó kezdete lesz a téli felolvasások érdekes sorozatának.

Kereskedelem, ipar.

A kamara közgyűlése. A debreceni kereskedelmi és iparkamara november 18-án tartja rendes közgyűlését s az elnökség most küldte szét annak valóban gazdag tárgysorozatát. A tárgysorozatból kiemeljük az elnöki előterjesztések sorából a turini nemzetközi kiállítás, a Londonban tervezett magyar kereskedelmi internátus, a kerület inséges vidékeinek ipari munkával való gyámolítása ügyében felvett pontokat. A titkári jelentések közül a titkár és segédtitkárok külföldi utazásairól szóló jelentéseket. Az önálló tárgyak közül a kamarák mellett szervezendő választott bíróságok, a hosszú lejáratu ipari hitel, a külkereskedelmi szerződéseket előkészítő központi szervezet, a számos vasuti, szakoktatási, társkamarai, törvényhatósági és jogvédelmi ügyeket. A közgyűlést előkészítő szakosztályi ülések a hét folyamán is folynak, szerdán délután 5 órakor az ipari szakosztály tart ülést.

A győr-sopron-ebenfurti vasut igazgatósága évenként körülbelül 14.000 korona értékű évi papírszükségletét pályázat útján óhajtja beszerezni. A nyomtatványok, díjszabások, hirdetésményekre a papír, betűszedés, a nyomtatás és a könyvkötés alapáraitra vonatkozó feltételek megtekinthetők a kamaránál. A pályázat november hó 18-ig „A győr-sopron-ebenfurti vasut üzletigazgatósága Sopron” cím alatt küldendő be. Arjegyzéket, szükséges nyomtatványt, pályázati feltételt a nevezett vasut anyagbeszerzési osztálya küld a megkeresőknek.

M. N. Robinovici jassy-i kézműaru cég félmillió passzívával fizetéseit beszűntette. Ennek folytán Fratai Kahane ottani cég is megrendült.

A leMBERGI helyőrségi élrelmezési bizottság külföldi élelmiszekek szállítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1909 november hó 17. Az idevonatkozó feltételek a kamaránál betekintethetők.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —
November 14., Vasárnap.

Vecsey Ferenc hangversenye a Bikában
Kezdete 8 órakor.

UJÉVKOR

a „DEBRECZENI KÉPES

KALENDÁRIOM"-ot

minden előfizetőnknek
díjmentesen küldjük
meg.

UJDONSÁGOK.

Benczur Gyula Debrecenben.

Pár nappal ezelőtt érdekes vendége volt Debrecennek. Benczur Gyula a kiváló festőművész látogatott el hozzánk feleségével. Ezenesen Debrecent és a kollegiumot megtekinteni jöttek. Dávidházy Kálmán szives vendéglátó házában szálltak meg, akit a Petőfi almanach művészi, díszes bekötéséért nem régen melegen üdvözölt.

Itt tartózkodásuk alkalmával meglátogatták a kollegiumot, ahol dr. Papp Károly akadémiai tanár kalauzolta a vendégeket. Megnézték a kollegium hatalmas udvarát, coetusait, a könyvtár termekét, majd a főbb helyiségeket. Megragadta őket mindenek felett a sok szép Csokonai emlék és a debreceni régi díszes (XVIII. végi, XIX. század eleje) könyvkötészet eddig sohasem látott ismeretlen remeke. Főként Benczurót érdekeltek a könyvek kötési anyaga, sajátos, szinte keleties ornamentikája, színei, virágai stb. szinte szerette volna valamennyit ismertetni, magyarázni, mindenek felett a mai sokszor bizarr magyar könyvkötő iparba belevinni. Megnézték a könyvkötészeti ritkaságokat, és nyomtatványokat, a régi diákruhákat, tűzoltó szereket.

Nehezen, csak az idő kényszere miatt távoztak: Debrecent az eljövendő szinmagyar kultura metropolisául, — méltó egyetemi városaként magasztalva. S ez egy Benczur mester ajkáról nem elfeledni való ér-

tékes kijelentés. A kollegiumban még az oratorumi helyiséget tekintették meg, majd kikocsiztak a Nagyerdőre, onnan a vasutra. Elindulásuk pillanatában is magasztalták e szentiszta, nagy magyar várost, Debrecent.

— **Személyi hir.** Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkár tegnap délután városunkban időzött. Este 6 órakor Ujfehértóra utazott.

— **A belvárosi rendőrség áthelyezése.** Tudvalevő dolog, hogy a városi muzeum műtárgyai egyre gyarapodván, de meg most a muzeum egy-két Thaly-szobával is szaporodván, a muzeumi bizottság arra kérte a tanácsot, hogy helyeztesse ki a Csokonai-házból a belvárosi rendőrséget s bocsájtja rendelkezésre annak helyiségeit. — A tanács erre hajlandóan is mutatkozott, de előbb alkalmas helyiséget keresnek a rendőrség számára. Ez ügyben tegnap helyszíni szemlét tartottak a tanács tagjai a Csokonai-háznál, a Bethlen-utca 13. számú háznál és a Kossuth-utca 22. számú háznál. Ugy látszik, hogy a kérdés így kedvező megoldást fog nyerni. A helyszíni szemlénél Kovács József polgármester vezetése alatt részt vettek Oláh Károly, Vargha Elemér, Szabó Kálmán, Csóka Samu tanácsosok, Magos György t. főügyész, Aczél Géza főmérnök.

— **Adótárgyalások a városházán.** Az adókvető-bizottság e hó 15., 16 és 17-én tárgyalásokat folytat a városházán, amikor is a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója kerül elbírálás alá.

— **Másodszor tört el a lába.** Alig két héttel ezelőtt hagyta el a debreceni köz-kórházat Kriván Jánosné Nagy Mária 52 éves hajdunánási asszony, hová lábtörését gyógyítani szállították be, tegnap újra régi bajával tért vissza a köz-kórházba. A régebbi törés már jól összeforrott és Krivánné már járhatott, kelhetett. Tegnap történt, hogy az ura a kaput egy fával ki ámasztotta, amelybe felesége felbukott és a lába újra eltört. A szerencsétlenül járt eselédasszonyt a köz-kórházban gondos ápolás alá vették.

— **A Polgári Asztaltársaság** elnöksége ezúton kéri t. tagjait, hogy akik ez évi tagági díjait ki nem fizették, tekintettel a jótékony célra és mert a szegénygyermek felruházására ez évben kevés a befolyt összeg — mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

— **Téli legeltetés a Hortobágyon.** A város gazdasági bizottsága Király Gyula tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésnek legfontosabb tárgya a Hortobágyon való téli legeltetés ügye volt. A bizottság javasolta, hogy a legeltetés a birkák számára e hó 15-én kezdődjék meg. A bizottság megállapította, hogy a legeltetésre kihajtott birkák után darabonként 20 fillér fizetendő.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Turuc Györgyné ref. 30 éves, Dobos Erzsébet ref. 1 hónapos, Nagy Mária ref. 22 éves, Nagy Erzsébet ref. 9 hónapos, Hegedüs János rom. kath. 60 éves, Szilágyi Mikály ref. 89 éves, Tóth János ref. 56 éves.

— **A zenekedvelők társasága tagjainak figyelmébe.** A péntek (nov. 12.) választmányi gyűlés egyetlen tárgya a tagok helyeinek sorshuzás útján való megállapítása lesz. Ezen méltányos és feltétlenül igazságos eljárás szerint a múlt évben is mindenki megelégedésére intézte el a választmány e kényes és igazán nehéz kérdést. Tájékoztató ismét közöljük tagjainkkal, hogy azok, kik egymás mellett óhajtják helyeiket, egy lapra iratnak fel. Kérjük tehát, hogy ilyen irányú kívánságaikat sziveskedjenek esütör-

tők (nov. 11.) estig Csáthy Ferenc könyvkereskedő üzletében közölni. Ugyancsak itt jelentsék tagjaink azt is, hogy páholyt óhajtának-e. Eddig megállapított hangversenyeink sorrendje a következő: nov. 19. Hajdu Marcellné, Szendy Árpád, Mooshammer Román, Reininger Otti. December 3. Thomson Césár hegedűművész, Kaufmann Francille Hedvig, bécsi ír. operaházi énekművész. Január 15. Culp Julia, Orosz trio. Február 16. Demeter Lipót énekművész, Schwartz Irén. Többi művészeink Manen Juon és filharmoniceus zenekar (64-en).

— **Milyen idős volt Mathuzsálem?** Ezen eredményt, bármennyire meglepőnek hangzik is, a „Jewish World” egyik munkatársa állapította meg, aki már régóta foglalkozik annak a problémának megoldásával, miként értelmezendők azon bibliai adatok, amelyek a patriarchák életkorát tüntetik fel. Feltehető — írja a lap, — hogy az ókorban a hónapot vették időszámítási egységnek. — Ezen időszámítás csak jóval később változott meg, valószínűleg azért, mivel szükségét érezték az időnek nagyobb időközökkel való mérését. — A patriarchák korában tehát az évet csak egy hónapnak, vagyis a föld forgási ideje egyszeri lejáratának, 29 és fél napnak lehet venni. Ezen számítás szerint Ádám 930 évet redukálhatjuk 75 egynegyed évre, míg a 969 éves Mathuzsálem tulajdonképpen nem élt tovább csak 78 háromnegyed évig, ami pedig semmiképpen sem szokatlan életkor. Az évek későbbi 5 hónappal vett számításán alapszik ismét Ábrahám és Izsák életkorának kiszámítása, amely szerint a 175 éves Ábrahám 72 évig, a 180 éves Izsák pedig tényleg csak 74 évig élt. 12 hónappal először az egyiptomiak számították az esztendő.

— **Osztrák magyar személyforgalom.** A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a magyar és osztrák vasutaknak egymásközi közvetlen személyforgalmára vonatkozó díjszabások 1910 január hó 1-én új kiadásban jelennek meg, mely részben leszállított, részben felemelt menetdíjakat tartalmaz.

— **A Zenekedvelők Körének hangversenye.** A Heinemann hangverseny iránt óriási érdeklődés mutatkozik. Méltán, mert hisz Heinemann a legnagyobb élő énekes, aki a nagy dalszerzők műveit congenialis módon adja elő. Nem s baritonját ismerik a kontinensen túl is. Aki tőle Sehumann „Die beiden Grenadiere” című dalát hallotta, az sohasem fogja elfelejteni. A francia nemzeti génusz lobog ebben a dalban és a legelkeresettebb szívű kozmolita is megrémeg, amikor Heinemann megrázó erővel harsogja: „Der Kaiser, der Kaiser gefangen”. Nem is esoda, hogy a jegyeket elkapkodják Hegedüs és Sándor cégnél s előreláthatólag zsufolt ház fogja végigélni a nagy művész előadását.

— **A szabadkai dráma az Uránusban.** Az egész ország figyelmét ébrentartja a nagy bűnpör, melyet épen most tárgyalnak a szabadkai esküdtek. Az Uránus villamosszínház nagy áldozatok árán megszerezte néhány előadásra a fővárosi művésznők és művészek által előadott Haverda-féle gyilkosság filmjét. — Tegnap este adták először a moziban a szenzációs darabot és a közönség osztatlan tetszéssel kísérte az igazán hatásos dráma megrázó fázisait. — A bájos Lafoyette tündéri játéka, s a szerencsésen összeállított műsor többi számai a közönség legnagyobb megelégedését váltották ki.

— **Akar nőszülni?** Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekekkel, testi hibával stb.) 5-500,000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyunk nélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.

Világhírű „habig” kalapok Aszmann Ferencz
uridivat üzletében, városházzal szemben.

— Színházi látcsövek nagy választékban Lóbl Gyula és társa látszerésznél kaphatók. Debrecen, Piac-utca 63. sz.

— Könyvkötészeti munkákat Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Dr. Csáthy Dezső

ügyvédi irodáját

Piac-utca 83. sz. alatt
megnyitotta.

Gyilkos szerelem.

Hullák a Kamara-erdőben.

Debrecen, november 9.

Borzalmas meglepetésre bukkant tegnap Budapesten a Kamara-erdőben egy vadász-társaság: két teljesen föloszlott holttestre. A vadászok közül Holló Barnabás festőművész nyomban jelentést tett telefonon a főkapitányságnak. A rendőrségről bizottság ment ki a Kamara-erdőbe, amely megállapította, hogy a két holttest szerelmes páré lehet, akik egyakarattal haltak meg.

Az egyik holttest a budaörsi ut irányában, az erdész-laktól mintegy ezer méternyire feküdt a sűrűben. Fiatal nő tetem volt. Mellette pisztoly feküdt, benne még egy éles töltéssel.

A nő halántékán lőtt sebhely. Jobbról tőle egy férfi-szalma kalap és egy sétatob. A nőtől százméternyire egy férfi holtteste feküdt szintén csontvázra föloszolva. A ruháján talált lyukak után ítélve mellbe lőtték. A rendőrség a halottakat, akiknek kilétéről semmi adatot sem talált, a törvényszéki orvostani intézetbe vitette.

Ma azután az eltűntek nyilván tartását vizsgálva, rövid nyomozás után megállapították, hogy a női holttest Full Zsigmondné, született Klein René zágrábi államvasuti mérnöknek husz éves felesége, a férfi pedig a sógora, Full Ferenc, huszonnyolc éves könyvelő. Az asszony augusztus hó 20-án jött föl a fővárosba látogatásként édesanyjához, Hegedüs Frigyesné szabónőhöz, a Rákóczi-ut 55. számú házába. Nemsokára megérkezett Csornáról a sógora, Full Ferenc.

A fiatalok együtt jártak-keltek s augusztus 30-án azzal távoztak, hogy a Margitszigetre mennek. Azóta nyomuk veszett. Az esetet akkor bejelentették a rendőrségnek s mivel sokat beszéltek arról, hogy Bécsbe, majd Párisba mennek, a rendőrség mindenütt nyomoztatta a szerelmeiket, de sehol sem akadtak a nyomukra. Ugy látszik, hogy még eltűnésük napján lettek öngyilkosokká,

közös megegyezéssel. A holttestek fekvéséből ítélve, a nő lőtte agyon előbb a férfit s azután távolabb önmagát.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyó szám 38.

C) bérlet. 12. sz.

Ujdonság!

Buridán szamara.

Bohózat.

Főbb szereplők:

Lugosi Béla	Zilahy Gyula
Kemény Lajos	Mártonffy R.
Győre Alajos	Erdős Hugó
Nádor Zsiga	Báthori Mária
Hahnel Aranka	Gazdi Aranka
Huzella Irén	Bakos Emilia

Holnap, csütörtökön, november 11-én

Folyó szám 39.

A) bérlet 13. szám.

Buridán szamara.

Bohózat.

Heti műsor: Csütörtökön: „Buridán szamara“ A). Pénteken: „Buridán szamara“ bohózat B). Szombaton: „Nagymama“, operett C). Vasárnap délután: „Kedélyes paraszt“. Este: „Iglói diákok“, daltjáték.

— A bajusz. Szilasi betegsége miatt az Elvált asszony helyett a bajuszt adták ma este mérsékelt jó előadással. A vasárnapi diszeladás zsufolásig telt háza és a mai alig telt ház közötti különbség a szereplőkre is hatott. Rendkívül felülesen ment a darab. Bárdos Irma ahoz képest, hogy hirtelen ugrott be — nagyon sikerült alakítást nyújtott. Zilahyné, Horváth, Gyöngyi Jolán és Kardos Géza jók voltak. Arkosy derült humorával állandóan kellemesen mulattatta a közönséget.

* Iglói diákok. Az operette személyzet naponta próbál már és a legnagyobb ambícióval készül D. Farkas Imre poétikus daltjátékára, melytől az igazgatóság is az idény egyik legnagyobb sikerét reméli. Növeli az est érdekességét, hogy a szerző személyesen jelen lesz a darabja bemutatóján. — A főszerepeket Horváth, Ligeti, Torma, Arkosy, Győre, Kemény, Mártonffy, Lugosi, Kardos, Nádor, Oláh adják. Míg a darab egyetlen női szerepét Szilasi Etelka játssza.

Hanka. A legközelebbi ujdonsága a drámai személyzetnek Japolska Gabriella lengyel író nő szatirikus erkölcsrajza lesz, melynek előadását a legnagyobb gonddal készíti elő a színház vezetősége. A címszerepet Gazdy Aranka adja.

* Royal-orfeum. Debrecen legújabb mulatóhelyének mi sem igazolja jobban életképességét, mint az állandóan zsufolt látogatás és a közönség folytonos tetszés nyilatkozata, mellyel az előadó művészek számait kíséri. Az igazgatóság a legnagyobb figyelemmel van a változó műsorra és gondoskodik folyton újabb és újabb világhírű attrakciókról. Azonkívül minden este egy-egy kacagtató bohózat kerül színre a bécsi és budapesti cabaré műsorából, melyek a legjobb nevű írók munkái. Ma este Julesa úgy van című pikáns bohózat adatik Mery Adolftól. A műsor két-két napon át újra változik, ugyszintén az attrakciók is.

Hej Debrecen, ha rád emlékezem.

Hová tűntek a százkoronások?

Szomorú mulatság.

Debrecen, november 9.

Tegnap Nagy Lajos vértesi lakos bejött Debrecenbe. Nem látta még Debrecent éjjel, azért sorra járta az éjjeli mulatókat, hogy elmondhassa hazatértekor, milyen jól mulatott Debrecenben. Nagy Lajos nem tartozik a jól öltözött uri emberek közé, ezért kerülte a fényesebb mulató helyeket és csak a kisebb csapszékeket látogatta meg. Az egyszerű ruha zsebében azonban százasok rejtőztek, melyek azon a nevezetes éjszakán még eddig ismeretlen módon eltűntek.

Nagy Lajos a Nyugoti-utca 6. szám alatt levő Weinberger-féle kis koresmába tért be, ahol először egy fél liter bort rendelt. Később vörös borra fordította át, amelyből hamarosan három üveggel el is fogyasztott. Ekkor már nem volt egyedül, körötte ültek a füstös képű cigányok is, akik olykor-olykor rázendítettek egy-egy jó magyar nótára. A mulatság végeztével fizetésre került a sor és a vendég előszedte spárgával bekötözött kövér erszényét.

De bármily erősen volt is bekötözve az erszény, a pénz csak előkerült. A koresmáros 35 koronát követelt Nagy Lajostól. Ezt a tartozást akarta kiegyenlíteni a nálla levő 700 koronából. Weinberger Vilmosné, mikor látta, hogy a „pasas“ nem tudja megoldani a kötést, így szólt hozzá:

— Adja csak ide, majd segíték én!

A koresmárosné elvette tőle a tárcát, a bennelevő pénzből kifogta a tartozást és azután átadta a vendégnek.

Künn az utcán, mikor a hűvös őszi szél megesapta a mulató vendég kissé mámoros fejét, mindjárt az jutott eszébe, hogy megnézze a pénzét, jól adtak-e vissza? Ekkor vette csak észre, hogy tárcájából hiányzanak a százasok. Mindjárt szólt Nagy János 45. számú rendőrnek, akivel együtt visszamentek a koresmába, ahol mulatott s ott megolvasták a pénzt. A hétszáz koronából csak 140 korona volt meg.

As esetet Nagy Lajos feljelentette a rendőrségen, amely Weinberger Vilmosnál a házkutatást meg is ejtette. A nyomozás még eddig eredményre nem vezetett.

TÁVIRATOK.

Haverda Mariskák az esküdtek előtt.

Mit mondanak az orvosszak-értők?

Szabadka, november 9. A mai tárgyalás késedelmet szenvedett. Reggel 9 órakor, mikor az esküdtek a terembe bevonultak, rémülve vették észre, hogy a pad és a terem padlója tele van téglatörmelékkel. Amint a menyezet felé néztek, látták, hogy mintegy négy-zögméternyi területen a fal beomlott s nagy lyuk tátong. Az elnök a tárgyalást elhalasztotta s intézkedett, hogy munkások jöjjenek a menyezet kijavítására. —

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Lőfkovits Arthur és Társa
cégnél, DEBRECEN, Piac-utca 38

A tárgyalást emiatt csak déli 12 órakor nyitotta meg Salánki elnök.

Az utolsó tanukat hallgatták ki s ezek között Rónai Józsefnét.

Ezután az orvosszakértők terjesztették elő szakvéleményüket. Az orvosok Haverda Mariska és Jánosi Aladár korlátolt beszámíthatóságát állapították. Vojtha megvizsgálására ok nem merült fel s így az ő elmeállapotának megvizsgálására szükség nem volt. Holnap hangzanak el a vád- és védbeszéddek. Ítélet késő éjjelre várható.

Justhék magatartása.

Budapest, október 9. A bankosok táborában harcias szellem uralkodik. Justh Gyula több képviselő előtt kijelentette, hogy az új kormány semmi szín alatt nem szavazzák meg az indemítást. A függetlenségi pártkörben igen sok képviselő járt fenn, akik Justh, Holló és Batthyány köré csoportosulva tárgyalták a helyzetet s hallgatták Justh véleményét az esetleg kinevezendő új kormánnyal szemben való magatartására vonatkozólag.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, november 9. A függetlenségi párt csütörtökön délután 5 órakor tartja meg értekezletét. A miniszterek közül Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf lesznek jelen, továbbá az összes képviselőházi elnökök.

Közigazdaság.

— Hegyaljai hírek. Mig a Tokaj-Hegyalján, fel egészen Sátoraljaujhelyig csaknem szüretnélküli esztendő volt az 1909, — addig a toronyai és az abaujszántói hegyeken ha nem is közepes, de valamilyen szüret mégis csak volt. Kassa város abaujszántói szőlőjében a múlt évi 382 hordó must helyett ez idén csak 140 hordót szüreteltek. A tulajdonképeni Hegyalja azonban nagyon csekély termést adott és ennek súlyos következményei már is érezhetők. — Mád község előjárósága pl. az adóbehajtások teljes megszüntetése s általános adandó fizetési halasztás iránt intézett kérelmet a pénzügyminiszteriumhoz. A kérelem most van tárgyalás alatt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az ittasság következménye. Ujfalusi István debreceni lakos április 19-én sok bortól felhevülve hazatartott. Udvarára érve, a házában lakó Ujvárosi Sándorné, Boér Magdolnát valami kisebb nézeteltérés miatt a földre teperte, térdeivel megnyomkodta és ütlegelte, miközben a földön fekvő nőt becsületsértő kifejezésekkel illette. A háziak végre kiszabadították a veszélyes helyzetben levő asszonyt, ki szobájába vánszorgott. Ujfalusi ide is követte az asszonyt, a becsükkelt ajtót berugva és törni-zuzni kezdte a szobában levő tárgyakat. A lakók csak nehezen tudták kiszabadítani a beszámíthatatlan állapotban levő Ujfalusi kezeiből a súlyos sérüléseket szenvedett Ujvárosinét. A kir. törvényszék büntető tanácsa Tóth Aurél elnöklete alatt ma vonta felelősségre Ujfalust. A vádlott nagyfoku ittasságával védekezett, amit és az egyéb enyhítő körülményeket figyelembe véve a kir. törvényszék Ujfalusi Istvánt súlyos testi sértés vétségéért 1 hónapi fogházra, ingóvagyon rongálásért 100 kor., magánlaksértésért 10 kor és becsületsértés vétségéért 10 kor. pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt az ítélet enyhítésére felebbezést jelentett be.

A „DEBRECZEN“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Degenfeld-tér 2. sz.

OLGÓS ÍRÓGÉPEK I

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású
és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű ír. és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda.
Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Az egyetlen akadály, mely a terv kivitelét gátolta, azon hűségesség lényéből állt, ki urát a katasztrófa óta se éjjel, se nappal, egy percre sem hagyta el.

Ariel nem birt se barátokkal se pénzszel. A tébolyda birtokosától nem lehetett várni, hogy a szokásos fizetés nélkül intézetébe fogadja; és Miserrimus Dexter fizére: „sajnálkozva kijelenté, hogy nem elég gazdag egy újabb költség elvállalására.“ Erőszakos elválasztás azon egy lénytől, kit e földön szeretett és egy nyilvános tébolydában való ingyen hely volt az egyetlen kilátás, melyre a szegény hű teremtés számíthatott, ha csak a hét lefolyta előtt valaki pártját nem fogja.

E szomorú helyzetben a jó Playmore ur megelégedezett a takarékoság követelményeiről, hogy csakis a jótékonyságról emlékezze meg s az indítványozá, hogy körülbent aláírás nyissunk Ariel számára, azt egyuttal tekntélyes öszszeggel meg is kezdve.

Hiába irtam e lapokat, ha még szűhséges, hgyy kijelentsem mikép azonnal irtam Dexter fivérének, tudtára adva hogy e naptól fogva kezességet vállalok mindazon pénzért, melyre szükség lesz, amíg az aláírás be lesz fejezve, kikötve magamnak, hogy Ariel azonnal elkisérhesse Miserrimus Dextert, ha az a magántébolydába fog vitetni.

Erre szívesen ráállt az orvos és Dexter ur is. De komoly ellenkezéssel találkoztam, midőn azon kivánságomat fejeztem ki, hogy engedtessek meg Arielnek, mikép urát a tébolydában is kiszolgálhassa, mint azt a háznál szokta volt tenni. Az intézet alapszabályai az ily eljárást tiltották; a tapasztalat ily ese eknél szintén ellene szólt — s így tovább. Azonban folytonos rábeszélés utján mégis annyira vittem, hogy bizonyos fokig engedékenyek lettek irányomban. A nap bizonyos óráiban s bizonyos böles korlátoltság mellett Ariel ura mellett időzhetett, sőt sőtáin is elkisérhette azt, ha székével kivetett a kertbe a szabad levegőre.

(Folyt. köv.)

15,963—1909.

Árverési hirdetés.

A köntösgáti igazsóság legelőnek téli legeltetésére 1909—10 év telén árverésen leendő kiadása elrendeltetvén — az árverés megtartására határnapul 1909. év november hó 12-ik napjának d. e. 10 órája a városház nagytanácstermébe kitűzetik s ezen árverésre az érdeklődők meghivatnak.

Debreczen, 1909 nov. hó 8.

A városi Tanács.

A MAGYAR ÁLLAMVASUTAK MENETRENDJE.

Érvényes 1909 október 1-től.

Debreczenből indul

Nap szaka	Óra perc	Vonacat neme	Hová
éjjel	1 49	személy	Püspökladány, Bpest ny. p. u.
	2 54	"	Máramarossziget—Körösm.
regg.	4 36	vegyes	Tiszafüred—Füzesabony
	2 58	mótor	Püspökladány
	5 14	személy	Nyiregyh. — Sianki—Szerencs
	5 20	"	Szatmár-Németi
	5 30	mótor	Hajdunánás—Tiszalök
	8 09	"	Hajdunánás
	8 51	személy	Nyiregyháza—Szerencs
	8 57	gyors	Bpest ny. pályaudvar
	9 41	vegyes	Derecske—Nagyléta—Vértés
d. e.	10 00	szem. teh.	Királyháza
	11 11	mótor	Hajduböszörmény
	11 28	szem. teh.	Püspökladány
	11 33	vegyes	Tiszafüred—Füzesabony
	12 10	személy	Bpest, keleti pályaudvar
d. u.	12 20	gyors	Máramarossziget—Körösm.
	12 15	személy	Hajdunánás—Tiszalök
	12 38	"	Nyiregyh.—Sianki—Szerencs
	2 20	mótor	Hajdudház
	3 11	szem. teh.	Érmihályfalva
	3 45	"	Püspökladány
	3 56	személy	Msziget—Körösmező
	4 28	"	Nyiregyháza—Szerencs
	4 36	"	Hajdunánás—Tiszalök
	4 42	gyors	Budapest, nyugati p. u.
	4 51	vegyes	Derecske—Nagyléta—Vértés
	5 00	"	Tiszafüred
	6 57	gyors	Szatmárnémeti
este	7 00	személy	Büdszentmihály
	7 05	"	Nyiregyháza—Szerencs
	9 00	"	Szolnok
éjjel	10 37	mótor	Nyiregyháza
	10 45	személy	Budapest, k. p. u.
	10 53	"	Máramarossziget

Debreczenbe érkezik

Nap szaka	Óra perc	Vonat neme	Honnan
éjjel	1 29	személy	Máramarossziget
	2 28	"	Budapest k. p. u.
regg.	5 08	"	Nagyvárad—Pladány
	6 34	mótor	Nyiregyháza
	6 58	személy	Királyháza
	7 14	személy	Tiszalök—Hajdunánás
	7 20	vegyes	Nagyléta—Vértés—Derecske
	7 32	személy	Tiszafüred
	7 46	szem. teh.	Püspökladány
	8 10	személy	Szerencs—Nyiregyháza
	8 46	gyors	Szatmár-Németi
d. e.	9 36	mótor	Püspökladány
	11 22	személy	Szerencs—Nyiregyháza
	11 26	mótor	Hajdunánás
	11 40	személy	Körösmező—Msziget
d. u.	12 08	gyors	Bpest ny. p. u.
	2 00	mótor	Tiszalök—Hajdunánás
	2 51	szem. teh.	Püspökladány
	3 05	vegyes	Nagyléta—Vértés—Derecske
	3 25	személy	Sianki—Szerencs—Nyiregyh.
	3 36	"	Bpest k. p. u.
	3 40	mótor	Hajduböszörmény
	4 22	gyors	Körösmező—Msziget
	6 44	vegyes	Füzesabony—Tiszafüred
este	6 27	személy	Tiszalök—Hajdunánás
	6 34	mótor	Hajdudház
	6 43	személy	Szatmárnémeti
	6 49	gyors	Bpest ny. p. u.
	7 04	szem. teh.	Nyiregyháza
	8 46	személy	Szerencs—Nyiregyháza
éjjel	9 25	"	Szolnok—Püspökladány
	10 09	"	Füzesabony—Tiszafüred
	10 12	"	Körösmező—Msziget
	10 20	"	Sianki—Szerencs—Nyiregyh.
	10 26	"	Tiszalök—Hajdunánás

Miskolcz közelében, kocsin félóránira egy

3000 hold területü

1. oszt talaju birtok néhányengedéllyel 1910 január 1-től 12, esetleg 18 évre bérbeadó. Őszi vetés és takarmány leltárilag, élő- és holt instructio egyezségileg, vagy becserkében veendő át.

Bővebb adatokkal — jó situált komoly bérlőknek, ügynökök melőzésével — szolgál

Dr. Virág Rezső
ügyvéd Miskolczon.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a régen fennálló

BLATTNER BÉLA-féle órás üzletet, amely már 4 éve, hogy vezetésem alatt áll, a mai naptól kezdve saját nevemen és pedig:

BLATTNER BÉLA
UTÓDA
FÜSI GÁBOR

néven tovább vezetem. Egyben van szerencsém a legolcsóbb szabott árakat szives tudomásra adni: Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt. Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50. Inga óra, 1 napos, felet és órát ülő szép hangos ütessel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütessel 12 forint. Konyha óra 2:50, 3—, 3:50, 4— forint. Zsebóra üveg 15 kr. Zsebóra mutató 10 kr. Inga órák 3 évi jótállással. Zsebórák és Ébresztők 1 évi jótállással. Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

LÁM SÁNDOR

Debreczen, Piacz- és Hatvan-u. sarkán.
Üveg-, tükör-, porcellán- és lámpaárúháza

Megérkeztek: a legújabb ebédlő és salon lámpák. Iskola asztali lámpák, legolcsóbb árakon. Étkészletek legszebb kivitelben. Üvegtálcák, minden árban és kivitelben. Oszonkakészletek, legújabb majolikából. Bor-, likőr- és söröskészletek legnagyobb választékban, bámulatos olcsó árakon.

Épület üvegezés helyben és vidéken.
Viszonteladónak árkedvezmény.

Legbiztosabb széptűszer a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanóságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.
Hozzávaló „Fáy-szappan” szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerész

Debreczen, Kossuth-utca 8., a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU” gyógyszerész.

BUTOR.

Varga József

butorkereskedő, asztalos,
∴ kárpitos és díszítő ∴
DERECZEN, IV., Piacz-utca 44. sz.
Alapított 1850. Telephon 377.

A debreceni iparművészeti kiállításán állami ezüst-éremmel kitüntetve ∴

Órlási választék mindenféle stílusú és árú butorokban, ebédlő, háló, szalon, férfi-szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

~ Arjegyzék ingyen és bérmentve. ~

A debreceni ipartestületi kiállításán ezüst éremmel kitüntetve ∴

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás. ∴

MEGLEPŐ SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

zel gyomor, vese, hólyag és bélbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

Debreczenben kapható:

KONTSEK GÉZA
Gyógy- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

RUHÁZKODÁS!

- 1 rövid, fekete télikabát 5.—
- 1 hosszú, fekete „ 8.—
- 1 rövid plüsch kabát ... 10.—
- 1 hosszú „ „ ... 12.—
- 1 színes, rövid Paletó ... 5.—
- 1 színes, hosszú „ ... 7.—
- 1 színes, bársony „ ... 10.—
- 1 szőrmekabát 14.—

csak csak
KISTEMPLOM-BAZÁR
RÓZSÁNÁL.

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségek-nél a legkitünőbb háziszser a

Hollandi GYOMORCSEPPEK.

1 üveg ára 40 fillér.

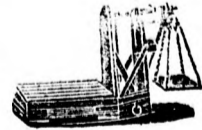
Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában
DEBRECEN.

Kovács Gyula

vaskereskedő

DEBRECZEN, a „Bika”-szálloda mellett.

1909. évi hitelesítési mérlegek és súlyok. Takaréktűzhelyek, vaskályhák, főzőedények, husvágógépek. Amerikai mosógépek

Eperjesi cserépkályhák raktára.

PRÓ HIRDETÉSEK. >>

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. <<

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „Kálmán“, „Eszti“, „Önálló“, „Szoboszló“, „Fehérszegfü“, „K. Z.“ jeligére.

Egy fiatal, esinos és független hölgyel óhajtának megismerkedni, kit szerényen támogatnák. Ajánlatok „Discretio“ címen a kiadóhivatalba küldendők.

Ajánlat.

Aromás és zamatos pörkölt kávék kaphatók Félegyháznál. Villanyüzemű kávé pörkölt a kirakatban Piac- és Miklós-utca sarok. 6

A legtartósabb és legkényelmesebb saját készítésű férfi női és gyermek cipők nagyválasztékban szolid ár mellett szerelhetők be Grieman Gyula cipész üzletében Piac-utca Városház. Mérték után megrendeléseket dívat szerint készítik.

Tisztán közelt tej Esztertelepi tejgazdaságból, 3 liter és nagyobb tételekben, literenként 24 fillér házhoz szállítva. Megrendeléseket átvész Tóth Gyula vaskereskedő cég.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességgel árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerházában.

Ermelléki hegyibor kicsinyben és nagyban kapható Cim a kiadóban.

Hollandi gyomorosepek kaphatók Mihalovits Jenő gyógyszerházában.

Kereslet.

Villany- és vízvezetékli szerelők állandó munkára felvétetnek Pollak Samu cégnél, Debreczen, Piac-utca 48. sz.

Egy jó munkás borbélysegéd felvétetik. Hajduszoboszló. Winkler Ferenc.

Eladás.

Bihar—Díószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

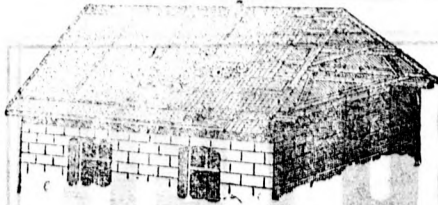
Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

„Gyöngyvirág Crème“

az arckréme gyöngyel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcot! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerházában.
DEBRECEN.

Bienn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák. — Premier folytonógó kályhák. — Nickel kályhatalcák. — Kályhaellenzők. — Mangorlógépek. — Kovácsolt vasállványok — Vasmozdók, fogasok.

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

Vászon, Fehérnemű,

Asztalnemű,

Ágynemű,

Zsebkendő,

Harisnya

Menyasszonyi kelengyek

Donogán

és Somossy

cégnél

Debreczen,

Kistemplombazár.

SZÖNYEGEK,

juta, spárta, hollandi, kiddormünster, posztry, voleur, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontali szőnyegek, divanteritők, butorszövetek és creppek, viaszkos vászon

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Ágy- és asztalteritők.

szövet és csipkefüggönyök, stórok.

Alsó tricot ingek

lábprevalók, ujjasok, télikendők, himalaja haraszt és plüsch minőségben.

Férfi ruhaszövetek

magyar és angolgyártmány — hozzávaló bélésszövetek.

Harisnyák, kesztyűk,

nők, férfiak és gyermekek részére állandó nagy választékban

legolcsóbb szabott árban

Szabó Lajos Fiai

dívat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Egyedül előnyös vásárlási alkalom

rőfőskereskedőknek és házalóknak a szövetgyárból való közvetlen vásárlás által.

Küldés magánvevőknek is.

40 méter maradék szépen 14 kor.

40 m. elsőrendű minőségű, kívánóság szerint összeválogatva 15 K

Ruhaparget szép mintákkal, ruhák, blouzok és alszoknyákhoz. Flanel gyengén mintázva ingekre és blouzokra. Delain szegéllyel ruhákra és blouzokra. Angol zefir 80 cm. széles színes ingekre, ingmellekre és női blouzokra. Kéknyomó konyhakötényekre és háziöltönyökre. Kanavász élénk színekben ágyneműekre. Oxford férfi ingekre, kitért strapaképes minőségű. Grisette színes, alszoknyára, vastag anyagból szövet.

Maradék nagyság 3—10 méter.

Hibátlan és tartós minőségért garatálva, teljesen szintartó. Nincs kockázat! Az összeg, ha az áru nem tetszik, visszatérítetik, ez esetben azt bérmentve is lehet visszaküldeni. Január 1-től több mint 1000 elismerő levél.

40 méter legfinomabb fehérített Rnmburgi vászon a legfinomabb fehér- és ágynemű részére összeválogatva fehér Grisette-ből álló fehérnemű részére csak 17-90 korona.

Készen szegélyezett lepedők varrás nélkül 226 cm hosszú, 150 cm széles, a legfinomabb cérnavászonból szövet, elpusztíthatatlan minőség, garantált vásznak darabonként K 260. Legkisebb vétel 6 drb. Szétküldés utánvétel után.

Mechanikus vászonszövőde Nachod Csehország.

Két csomag megrendelésénél franko szállítás.